

דברי ראש-הממשלה, מר לוי אשכול, בוועידת "הדסה" - 14.2.68

אני שמח לקדם אתכן בברכה לוועידתכן כאן. מדינת-ישראל עודנה צעירה למדי, ואם כי כבר חדלנו לומר "הפעם הראשונה באלפיים שנה", עודנו יכולים לדבר על "הפעם הראשונה". ובכן - זו הפעם הראשונה לוועידת אמצע החורף של "הדסה" באמריקה מתכנסת בישראל. ואך יאה לוועידה זו מצטרפת לארועי שנת העשרים למדינה.

זו הפעם הראשונה שאתן מתכנסות כאן אחרי מלחמת ששת הימים. במיוריכן ובדיוניכן בודאי החרימיתן וקלטתן "מה נשתנה" במדינה בשנה האחרונה. מאחר שרובכן בודאי היתתן כבר בארץ, יש לכן גם בסיס הולם להשוואה, עם מה שהיה.

ידעתי שדברו כבר בפניכן מר-החוץ ואחרים. לא עקבתי אחרי מה שדברו, אך לא הייתי רוצה לחזור על דבריהם. השבוע דברתי בכנס עהונאים בינלאומי, ואמרתי מסה ממה שניתן לומר בפומבי בעניינים מסחורניים.

טופח המלחמה עברה - אבל ענני הטסבר הבסחורני והמדיני עודם מעלינו. מדינות ערב, ברובן, עודן טבויות בידי הגישה השלילית שלהן, המסרבת להכיר במציאות. הן מנסות להפעיל אמצעים מדיניים וצבאיים, כדי להחזיר את המצב למציאות המטוכנת של ה-4 ביוני, אם לא למשה מזה. עלינו להוסיף ולעמוד על המסמר כשם שעמדנו בעבר.

אחמול ביקרתי בחיל-הים, ראיתי את הכהורים, מהם בעלי מטפחה ומהם
רווקים, כשרוחם איתנה. שמחתי להתרשט שבטחונם, אהבתם ואמונם בכלים שהם
מסרתיים לא נחלזו, אלא אף נתחזקו, והם חולטים בכלים אלה כשלוט האמן
בכינורו.

השאלה המזדקרת היא: מה הלאה. מה המעשה אשר עלינו לעשות במציאות
החדשה כבר כחר כאן. ומה המעשה שעל עם ישראל בתפוצותיו לעשות. "הדסה"
ללא כל טפק שייכת לכה הבונה. וזה כה אדיר. לא אטביר מהמאות, אך אתן
כבר טבעתן את חותם מעשיכן בארץ, גם בטטה הרפואי וגם בטטה עלייה הנוער.
בטפחים כהם פעלתן - יצרתן סטנדרט המחויב את כולנו. הוכחתן שאתן
מסוגלות להרים משא כבד - וישאתן מוכנות להמשיך במלאכתכן הברוכה גם בעתיד.
אבל כאן - המתחיל במצור, אומרים לו גמור. כולנו, אף אתן, הננו מהמתחילים
במצור.

נחוץ לנו הבטחון שעם המטך עבודתכן וברוכה הטטה הטרותיים הסוציאליים
והרפואיים, טאך הם הובעים הרחבה, הטילו על יכמכן מטאות נוספים,
היכולים להיות במיזיה מסוייטח המטך לאשר עטיתן עד כה. אני מתכוון להבאת
יהודים נוספים לישראל טבלעדיה אנו נתונים בטכנת טטגנציה, ואילו יהדות
התפוצות - בטכנת התבוללות וטמיעה.

נשות חיל טכמוחכן מבינות ודאי את טטטעות הצורך בעלייה ופיתוח למדינה
קטנה המוקפת אויבים. אתן יכולות לעסוק גם בטפחים טפציפיים של עלייה כמו
למסל, הטיפול בעלייה נוער מארצות הרחוקה, כולל ארצות-הברית, נוער הזקוק
לחיים יהודיים מלאים, אשר ימשיך בעבודתנו בארץ, או גם נערים שאיבדו את
הוריהם והזקוקים לאוירת בית ולחינוך. רק למען השם - אל חראו גם אתן את

בודאי שמעתן הרבה בביקורכן זה על הבעיות הכרוכות בקליטת העלייה.
יש כודאי גרעין ארוך בטענות, ויש גם הפרזה מסויימת בהן. אנו מצידנו,
מנסים להקל על הקושי, ולתת לעולים הקלות ועזרה בהסגת עבודה, דיור וחנאים
חמריים. ככל שאנו מצליחים יותר בפתרון הבעיות החמירות, נעטיח בעיה אחת
למרכזית - ההיקלשות החברתית, הבלתי-פורמלית. אבל גם היא תפתר עם ריבוי
מספר העולים על סגולותיהם המיוחדות.

אולם, כינינו לבין עצמנו, איך לי הבטחון שהטענות שאנו שומעים הן
הסיבות העיקריות המונעות מאנשים לעלות ולבנות מולדה. זכרו-נא איך מורכב
הישוב בארץ לאחר 20 שנות קבוץ גלויות. לפנינו עבודה עצומה של קליטת ה"יש".
ואחת הסיבות שאנו קוראים לעליה מן המערב היא כדי שהיא עצמה תירתם למפעל
יחד איתנו ולא רק תגיש לנו רשימת הביעות. לא חסיד אני בטוח שמחן הנחות
והקלות יכול לבוא במקום האתגר החלוצי, של הידוש מעשי בראשית. עקירה
מארץ לארץ אינה קלה. בלי רוח קודש מסויימת, לא ייעשה הדבר. אתן 350
אלף בתי-אב, ובידיכן מפתח החינוך ומפתח ההסברה של אתגר הבראשית לדרך
יש. אותו הדרך שבחלקו מחפש לו מורקן בהסתהפוחו בכל מיני תנועות שלבסוף
השאירו ריקנות ויאוש בלב הנוער, ובחלקם סוטים מן הדרך ועולים על דרכים
נלוזות ומעוררות אצל כולנו דאגה חמורה.

ידעתן כי אני רוצה בתפארתה וביקרה של התנועה הציונית, אבל רק
במעשים חיבתן. והמעשה המרכזי כיום, נוסף להתנדבות הכספית שאין דומה לה
היא העלייה. אתן חלק חשוב מתנועה זו, ועליכן המלאכה. אוסיף ואומר -
אנו מצידנו לא נוהן לכם כרגוע, בלך מארגון לארגון ונמשיך לתבוע עד יקום
הדבר.

ידידותי!

רצה המקרה ופתחתי הרדיו ושמעתי את דברי הנסיאוו המקסימה שלכן,
 ידידתי שרלוט ג'ייקובסון, אשר דברה על הצורך באקלים מתאים לעליה,
 כמעט שרציתי לברך "סתחיינו". הרי היו ימים שכמעט אסור היה להזכיר
 מילה זו. צעדנו קדימה. אקלים זה דבר חשוב. ועתה אני רוצה לברך לא
 רק "סתחיינו", אלא גם "סהגיענו" - וטיגיועו העולית בהמוניהם ממש.
 הבעיה היא אנשים סיהנו מהארץ - ואז יהיה גם אקלים מתאים.

בכחוני שהמחנה העצום של הנשים הנחמדות, האמהות והאחיות, הן בעצמן
 ובידיהן מבטיריות רבות לעליה. אם תידאג כל אם שכל נער ונערה מן הגיל
 הרך לא ייחלשו סתהוטת היהדות, מידיעת דברי ימי ישראל, מהזדהות עם עם,
 והיה זה מעטה אשר יתן את פריו. יש ליהדות אמריקה האמצעים הכספיים להקמת
 רשת בתי-ספר שתעמיק את החינוך היהודי. לא אשיי עצות בערב זה איך להגשים
 זאת.

ממתי שואלות נסי "הדמה" את הגברים איך לעסוק, ואפילו מה לעסוק? -
 הן הוליסות - וממצעות. זה האופי שלכן, ותודה לאל על כך.

אפרתי מקצה ממה שהיה עם ליבי בענין זה. אני בטוח שאתן תקבלו את
 דברי כתביעה של אדם העומד על מצפה עתידנו ומסיח לפני אהיו ואחיותיו את
 דאגות המחר. ובטוחני כי כשם שתודה לליכותיבן ההרגשה שיש לחדול מלחטוט
 בהזכרת עצם ענין העליה מארצות הנסע - כן תגיעו לצעד הטני, לביצוע ממטי.

* * *

f

בבירותי,

את דברי סימתי, אבל נאמר לי שיש ברצונכן, על אף כל מה ששמעתן וראיתן,
 לשאול כמה שאלות. אקמח להשתדל ולענות עליהן כמידת יכולתי.